

Openbare zienswijze

Concentratie Stichting voor Regionale Zorgverlening (SVRZ) en Stichting Allévo

Openbare zienswijze zaak 5882 stichting voor Regionale Zorgverlening (SVRZ) – Stichting Allévo

Inhoud

1. Inleiding	4
2. Conclusie	5
3. Afbakening van de relevante markt	6
3.1 Relevante productmarkt	6
3.2 Relevante geografische markt	7
4. Gevolgen van de voorgenomen concentratie	8
4.1 De markten voor extramurale AWBZ-zorg en dagactiviteiten	8
5. Conglomerate marktstructuur na de voorgenomen concentratie	10

1. Inleiding

Op 22 december 2006 heeft de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (hierna: NMa) een melding ontvangen van een voorgenomen concentratie in de zin van artikel 34 van de Mededingingswet. Hierin is medegedeeld dat Stichting voor Regionale Zorgverlening (hierna: SVRZ) te Middelburg en Stichting Allévo (hierna: Allévo) te Goes voornemens zijn te fuseren, in de zin van artikel 27, onder a, van de Mededingingswet. De directie Concentratiecontrole van de NMa heeft de Nederlandse Zorgautoriteit (hierna: de NZa) hierover op 29 december 2006 geïnformeerd. De NZa geeft op grond van artikel 9 van het samenwerkingsprotocol tussen de Nederlandse Mededingingsautoriteit en de Nederlandse Zorgautoriteit een zienswijze over deze melding.

In deze zienswijze worden eerst de relevante product- en geografische markten afgebakend. Vervolgens wordt, zo mogelijk, ingegaan op de positie van SVRZ en Allévo op de relevante markten, door middel van het berekenen van marktaandelen en de Herfindahl-Hirschmann index (HHI). De marktaandelen en de HHI worden berekend op basis van de gegevens waarover de NZa op het moment van uitbrengen van de zienswijze beschikt. De NZa is zich ervan bewust dat er, naast het berekenen van de HHI, meerdere manieren bestaan om een analyse te maken van een markt en sluit dan ook niet uit dat op basis van additionele gegevens en andere methoden tot andere conclusies kan worden gekomen. Ten slotte worden in deze zienswijze de gevolgen van de voorgenomen concentratie tussen SVRZ en Allévo voor de publieke belangen; kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid, geanalyseerd.

2. Conclusie

Op het gebied van extramurale AWBZ-zorg overlappen de activiteiten van partijen op de relevante productmarkt persoonlijke verzorging en verpleging (PV&VP). Tevens zijn beide partijen actief op het gebied van dagactiviteiten. Op geen van deze (mogelijke) markten voorziet de NZa nadelige gevolgen voor de publieke belangen ten gevolge van de concentratie.

3. Afbakening van de relevante markt

Bij het beoordelen van een concentratie is het afbakenen van de relevante markt een belangrijke eerste stap. Conform eerdere NMa-besluiten en zienswijzen van de NZa, zal ook in deze zienswijze van de volgende relevante markten worden uitgegaan.

3.1 Relevante productmarkt

In eerdere besluiten is uitgegaan van een onderscheid tussen intramurale AWBZ-zorg, extramurale AWBZ-zorg en mogelijk dagactiviteiten.¹

Extramurale zorg

de extramurale AWBZ zorg bestaat uit de volgende zes functies:

- persoonlijke verzorging;
- verpleging;
- behandeling;
- ondersteunende begeleiding;
- activerende begeleiding.

De activiteiten van partijen op het gebied van extramurale zorg overlappen elkaar op de functies persoonlijke verzorging, verpleging en ondersteunende begeleiding.

Onder de bovengenoemde functies heeft de NMa een aparte productmarkt onderscheiden voor persoonlijke verzorging en verpleging (PV&VP). In het verleden heeft de NMa gesteld dat de functies ondersteunende begeleiding en activerende begeleiding worden gezien als afgeleiden van de positie op de markten voor huishoudelijke verzorging, persoonlijke verzorging en verpleging.

Tot en met 2006 behoorde tevens de functie huishoudelijke verzorging tot de extramurale AWBZ-zorg. Deze is per 1 januari 2007 overgeheveld naar de gemeenten in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) en valt daardoor buiten het beoordelingskader van de NZa. Vanaf 2007 zal de NZa bij de zienswijzen daarom niet meer ingaan op de functie huishoudelijke verzorging.

Intramurale zorg

Binnen de intramurale AWBZ-zorg kan een onderscheid worden gemaakt tussen verpleeghuiszorg en verzorgingshuiszorg. Binnen verpleeghuiszorg kunnen twee aparte relevante productmarkten worden onderscheiden; een voor psychogeriatrische verpleeghuiszorg en een voor somatische verpleeghuiszorg. Verzorgingshuiszorg vormt een derde relevante markt binnen de intramurale AWBZ-zorg. De activiteiten van partijen overlappen elkaar op alle drie de productmarkten.

¹ Zie bijvoorbeeld de eerste fase besluiten van de Nederlandse Mededingingsautoriteit in zaak 4988/Oosterlengte – Thuiszorg Groningen – Sensire en in zaak 5186/Carint-Reggeland.

Dagactiviteiten

In eerdere besluiten heeft de NMa aangegeven dat in het midden wordt gelaten of er een productmarkt bestaat voor dagactiviteiten. Er bestaat mogelijk een markt voor dagactiviteiten speciaal en een markt voor dagactiviteiten basis.

Op het gebied van extramurale zorg wordt in deze zienswijze uitgegaan van aparte relevante productmarkten voor de functies persoonlijke verzorging en verpleging (PV&VP).

Op het gebied van intramurale zorg wordt in deze zienswijze uitgegaan van aparte relevante productmarkten voor verzorgingshuiszorg, psychogeriatrische verpleeghuiszorg en somatische verpleeghuiszorg. Ten slotte is er een mogelijke productmarkt voor dagactiviteiten.

3.2 Relevante geografische markt

Extramurale zorg

In eerdere besluiten is uitgegaan van een relevante geografische markt die kleiner of gelijk is aan de zorgkantorregio.

In het onderhavige geval overlappen de activiteiten van partijen in de zorgkantorregio Zeeland. In deze zienswijze wordt bij afwezigheid van data op een lager aggregatieniveau gekeken naar een relevante markt die de gehele zorgkantorregio bevat.

Intramurale zorg

Partijen leveren intramurale zorg in Zeeland, maar niet op eenzelfde eiland. Allévo heeft een verzorgingshuis in Zierikzee en Burg Haamstede en een verpleeghuis in Zierikzee. Deze plaatsen zijn allen gelegen op het eiland Schouwen-Duiveland. SVRZ heeft een verzorgingshuis in Zaamslag, combinaties van verzorgingshuizen en verpleeghuizen in Axel, Tholen en Domburg en verpleeghuizen in Goes, Koudekerke, Middelburg en Terneuzen. Deze plaatsen zijn allen gelegen op de Zeeuwse eilanden Tholen, Walcheren en Zuid-Beveland en in Zeeuws-Vlaanderen.

De NZa acht het onwaarschijnlijk dat cliënten van verzorgings- of verpleeghuizen op Schouwen-Duiveland, verzorgings- of verpleeghuizen op Tholen, Walcheren, Zuid-Beveland en in Zeeuws-Vlaanderen als reëel alternatief zullen beschouwen of andersom. De NZa is daarom van mening dat de geografische markten van partijen elkaar niet overlappen en dat de concentratie geen gevolgen zal hebben voor de intramurale zorg in Zeeland.

Dagactiviteiten

In eerdere besluiten is in het midden gelaten of de geografische omvang van de markt(en) lokaal of ruimer is.

Voor extramurale AWBZ-zorg wordt in deze zienswijze gekeken naar de zorgkantorregio als relevante geografische markt.

Voor de mogelijke markt van dagactiviteiten wordt in deze zienswijze in het midden gelaten of de relevante geografische markt lokaal of ruimer is.

4. Gevolgen van de voorgenomen concentratie

De gevolgen van de voorgenomen concentratie hangen af van zowel de aanbodstructuur als de compenserende afnemersmacht. Voor meer algemene informatie hierover wordt verwezen naar de zienswijze van de NZa inzake Amarant en Zorggroep West- en Midden-Brabant (zaak 5082). De gevolgen van de voorgenomen concentratie voor de markt worden hieronder geanalyseerd.

4.1 De markten voor extramurale AWBZ-zorg en dagactiviteiten

Voor de productmarkt persoonlijke verzorging en verpleging (PV&VP) en de mogelijke productmarkt dagactiviteiten (DA) zijn voor de zorgkantorregio Zeeland in de tabellen 1 en 2 achtereenvolgens weergegeven: de omzet en relatieve marktposities van de betrokken partijen en de concentratie-indicatoren. Deze gegevens zijn gebaseerd op de voorlopige realisatiecijfers van de productie in 2006 zoals die bij de NZa bekend zijn

Tabel 1*: Omzet, marktaandeel, HHI en totale omzet (in euro, 2006) voor de zorgkantorregio Zeeland op de productmarkt persoonlijke verzorging en verpleging.

Instelling	Omzet in €	Aandeel
Tragel	[...]	[0-10]%
Philadelphia Zorg (Zeeland)	[...]	[0-10]%
Het Gors	[...]	[0-10]%
Zorgcentrum 'Cederhof'	[...]	[0-10]%
De Redoute	[...]	[0-10]%
De Schutse	[...]	[0-10]%
Zorgcentrum De Wieken	[...]	[0-10]%
Ouderenzorg Kanaalzone	[...]	[0-10]%
Zorgverlening v.d. Ger.Gemeenten Zeeland	[...]	[0-10]%
Stichting Zorgstroom (SPOW)	[...]	[0-10]%
Woonzorg Bevelanden	[...]	[0-10]%
Stichting Zorgcentra	[...]	[0-10]%
Protestantse Stichting Ouderenzorg Terneuzen	[...]	[0-10]%
ZorgSaam Zeeuws-Vlaanderen	[...]	[20-30]%
Allévo, zorg- en dienstverlening	[...]	[20-30]%
Zorgstroom	[...]	[30-40]%
Regionale Zorgverlening (SVRZ)	[...]	[0-10]%
WoonZorg West Zeeuws-Vlaanderen	[...]	[0-10]%
Curamus	[...]	[0-10]%
Totale omzet zorgkantorregio Zeeland	[...]	100,0%
Fusie Allévo - SVRZ	[...]	[20-30]%
HHI voor fusie	[2000-2500]	
HHI na fusie	[2000-2500]	
Δ HHI	[200-300]	
Ex post C4 in %	[80-90]%	
Positie Allévo voor fusie	2	
Positie SVRZ voor fusie	5	
Positie Allévo en SVRZ na fusie	2	

* In deze openbare versie van de zienswijze zijn delen van de tekst vervangen of weggelaten om redenen van vertrouwelijkheid. Vervangen of weggelaten delen zijn met vierkante haken aangegeven. In het geval van getallen of percentages kan de vervanging hebben plaatsgevonden in de vorm van vermelding van bandbreedtes.

Bij concentratiezaken geldt doorgaans dat wanneer de HHI als gevolg van de concentratie hoger is dan 1800 en toeneemt met meer dan 150 punten, er sprake is van een mogelijk mededingingsbeperkende concentratie. Uit bovenstaande tabel is af te lezen dat de HHI voor de productmarkt PV&VP hoger is dan 1800 en dat de HHI met meer dan 150 punten, namelijk met [200-300] punten, zal stijgen als gevolg van de concentratie.

Voor de productmarkt PV&VP is er, naast de fuserende partijen, een aanbieder met een marktaandeel van [30-40]%, een aanbieder met een marktaandeel van 20% en een met een marktaandeel van [0-10]% actief. Verder is er een groot aantal kleinere aanbieders op de markt voor persoonlijke verzorging en verpleging actief. Hierdoor lijkt er voldoende druk te zijn van concurrenten in de regio en voorziet de NZa geen nadelige gevolgen voor de publieke belangen betaalbaarheid, kwaliteit en toegankelijkheid.

Tabel 2: Omzet, marktaandelen, HHI en totale omzet (in euro, 2006) voor de zorgkantorregio Zeeland op de mogelijke productmarkt voor dagactiviteiten.

Instelling	Omzet in €	Aandeel
Zuidwester (Zeeland)	[...]	[0-10]%
Zorgcentrum Cleijenborch	[...]	[0-10]%
De Redoute	[...]	[0-10]%
Woonzorg Bevelanden	[...]	[0-10]%
De Kraayert	[...]	[0-10]%
Poelwijck	[...]	[0-10]%
De Schutse	[...]	[0-10]%
Zorgcentrum 'Cederhof'	[...]	[0-10]%
Stichting Zorgstroom (SPOW)	[...]	[0-10]%
Zorgverlening v.d. Ger.Gemeenten Zeeland	[...]	[0-10]%
Kind In Ontwikkeling (KIO)	[...]	[0-10]%
Zorggroep Ganzestad	[...]	[0-10]%
Protestantse Stichting Ouderenzorg Terneuzen	[...]	[0-10]%
Ouderenzorg Kanaalzone	[...]	[0-10]%
Zorgcentrum De Wieken	[...]	[0-10]%
AZZ	[...]	[0-10]%
De Akkerwinde	[...]	[0-10]%
ZorgSaam Zeeuws-Vlaanderen	[...]	[0-10]%
WoonZorg West Zeeuws-Vlaanderen	[...]	[0-10]%
Zorgstroom	[...]	[0-10]%
Philadelphia Zorg (Zeeland)	[...]	[0-10]%
Ter Weel	[...]	[0-10]%
Tot verzorging van VG (Zeeland)	[...]	[0-10]%
Stichting Zorgcentra	[...]	[0-10]%
Allévo, zorg- en dienstverlening	[...]	[0-10]%
Curamus	[...]	[0-10]%
Emergis	[...]	[0-10]%
Arduin	[...]	[0-10]%
Tragel	[...]	[10-20]%
Regionale Zorgverlening (SVRZ)	[...]	[10-20]%
Het Gors	[...]	[20-30]%
Totale omzet zorgkantorregio Zeeland	[...]	
Fusie Allévo - SVRZ	[...]	[10-20]%
HHI voor fusie	[1000-1500]	
HHI na fusie	[1000-1500]	
Δ HHI	[0-100]	
Ex post C4 in %	[60-70]%	
Positie Allévo voor fusie	7	
Positie SVRZ voor fusie	2	
Positie Allévo en SVRZ na fusie	2	

Uit bovenstaande tabel is af te lezen dat de HHI na concentratie lager is dan 1800 en toeneemt met minder dan 150, namelijk met [0-100]. Hierdoor, en gezien het geringe marktaandeel van partijen na fusie op de mogelijke productmarkt voor dagactiviteiten en de aanwezigheid van een groot aantal concurrenten op deze markt, voorziet de NZa geen nadelige gevolgen voor de publieke belangen betaalbaarheid, kwaliteit en toegankelijkheid.

Op de extramurale AWBZ zorgmarkten PV&VP en op de mogelijke markt voor dagactiviteiten voorziet NZa geen nadelige gevolgen voor de publieke belangen ten gevolge van de voorgenomen concentratie.

5. Conglomerate marktstructuur na de voorgenomen concentratie

In tabel 3 is achtereenvolgens weergegeven de contracteerruimte voor de betrokken partijen en het zorgkantoor, alsmede het aandeel van de partijen voor de verschillende AWBZ-sectoren (alle sectoren totaal, en verpleging en verzorging) in de zorgkantoorregio Zeeland. Alle bedragen zijn in miljoenen euro (prijsniveau 2006) en zijn gebaseerd op de bij de NZa bekende gegevens. Het betreft de contracteerruimte voor zowel intramurale als extramurale AWBZ-zorg.

Tabel 3: Contracteerruimte (in miljoenen euro, 2006) en aandelen voor de zorgkantoorregio Zeeland verpleging en verzorging (V&V). Hierbij is huishoudelijke verzorging buiten beschouwing gelaten.

Zorgkantoorregio Zeeland	Totaal	V&V
SVRZ	[...]	[...]
Allévo	[...]	[...]
Totaal partijen	[...]	[...]
Totaal zorgkantoor	[...]	[...]
Aandeel partijen in %	[20-30]%	[40-50]%

Uit tabel 3 blijkt dat partijen een aandeel krijgen van [40-50]% in de contracteerruimte V&V. Voor concentratie had SVRZ een aandeel van 20-30]% en Allévo een aandeel van [10-20]% in de contracteerruimte voor V&V. Voor de voorgenomen concentratie had de grootste partij, SVRZ, een aandeel van [10-20]% in de totale contracteerruimte. Allévo en SVRZ krijgen na concentratie samen een aandeel van [20-30]% in de totale contracteerruimte (inclusief intramurale zorg). Gezien deze marktaandelen voorziet de NZa geen negatieve gevolgen voor de publieke belangen betaalbaarheid, kwaliteit en toegankelijkheid.